

„Universul este ciclic, omul, la fel; doar Dumnezeu ne vrea exponențial!”.

Nicolae VASILE

LOGICĂ, MATEMATICĂ ȘI AGNOSTICISMUL LUI KANT

Nicolae VASILE

(urmare din numărul 15)

Unul dintre aspectele fascinației evoluției cunoașterii constă în evoluția ciclică a primordialității filozofiei față de matematică sau, în general, față de știință și inversul acesteia. Chiar din exemplul evoluției logicii, prezentat mai sus, se observă cum apariția logicii matematice, din cea filozofică, a condus la evoluția mult mai rapidă a domeniului în ansamblul său. Uneori, intuiția genială a unor filozofi a condus la explicarea unor realități, înainte ca vreo latură a științei să realizeze acest lucru.

Am urmărit cu mare interes cum câteva dintre personalitățile de mare calibrul ale culturii românești, Mihai Eminescu, Ion Luca Caragiale și Constantin Dobrogeanu-Gherea dezbatău, uneori foarte serios, alteleori cu un real umor, conceptele filozofice ale lui Immanuel Kant, în special în ceea ce privește teoria agnosticizmului promovată de marele filozof.¹

În esență, aceasta constă în faptul că realitatea (denumită „lucrul în sine”) nu poate fi cunoscută în totalitate, prin rațiune, de către oameni, fiecare om cunoscând doar imaginea pe care el o are despre aceasta (denumită „fenomen”), iar suprapunerea tuturor fenomenelor nu reconstituie lucrul în sine.

În multiplele discuții dintre Eminescu și Caragiale, din perioada când ambii lucrau la Ziarul „TIMPUL” (1878-1881), dramaturgul, mai pus pe șotii, deși dădea o mare importanță subiectului, spunea adesea: „mie Kant al tău mi se pare un mare moffangiu”. Comical de limbaj din „Un pedagog de școală nouă” este bazat, de fapt, pe ceea ce își imagina autorul că înțelegea omul de rând din filozofia lui Kant.

Același subiect a fost abordat Caragiale și cu Gherea, acesta din urmă având un model propriu, hazliu, de interpretare a agnosticizmului lui Kant:

„Un tânăr cu studii de filozofie în Germania vizitează, cu un prieten, Parisul. Ghidul îi arată Opera, Avenue de l'Opera, Luvrul, Bois de Boulogne, Arcul de Triumf, străzile etc. Toate îi par tănărului filozof <frumoase>, dar rămâne cu nedumerirea: Unde e Parisul?”

Toate cele vizitate, deși frumoase și interesante, erau doar un număr finit de fenomene care nu puteau reconstitui entitatea numită Paris.

Prin elementele, foarte succinte, de logică fuzzy, de teoria mulțimilor și teoria numerelor, prezentate mai sus, se poate demonstra foarte simplu dreptatea lui Kant în problema agnosticizmului, care nu constă într-o situație de neputință a omului, ci reprezintă o consecință a unor teoreme din matematică și din logică. În cazul concret de mai sus, având în vedere că Parisul, ca entitate finită, poate fi împărțit într-un număr infinit de părți și că numărul de oameni care-l poate vizita, deși foarte mare, este, totuși, finit, atunci, concluzia este că suprapunerea tuturor imaginilor pe care oamenii și le fac despre acest mare oraș nu-l poate reconstitui niciodată în totalitate.

Au mai existat și alte premoniții ale unor filozofi sau poeți celebri în probleme pe care oamenii de știință le-au tratat mai târziu, precum Schopenhauer în „Lumea ca voință și reprezentare” și Nietzsche în „Știința voioasă”, care au intuit elemente din teoria sistemelor, Mihai Eminescu, care a intuit teoria cuantică a luminii etc.

¹ Marta Petreu - Filozofia lui Caragiale, Editura POLIROM, 2012.

Ovidiu TUȚIU

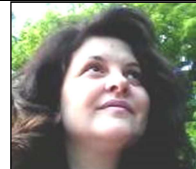
E nevoie de modele

Pentru-a face pași în viață,
Pe pământ, sau chiar pe gheață,
Ca să treci de toate cele,
E nevoie de modele!

Ca s-atingi ținta înaltă,
Unde inima-ți tresaltă,
Într-un zbor de rândunele,
E nevoie de modele!

Dacă viața te grăbește,
Și departe ești de stele,
E nevoie de modele!

Chiar când omu' se-„ofilește”
N-are „stare” fără ele,
E nevoie de modele!

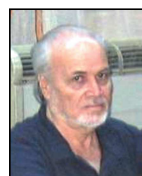
Mihaela-Mariana CAZIMIROVICI

cu gura închisă

privesc între
cu dorința
judecată de vise
măsluite
revăd printre
cu șansa
ferecată între
umerii
treziți cu asprime
sorb dintre
orice petale
observând vina
de la distanță

conștientizare

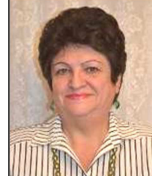
cuvântul. verde.
mă cuprinde
într-o nouă
poveste
îi împrăștii viața
peste tot
și adun în urma lui
toate neputințele
mai stai
mai trăiește un pic
mai e o toamnă
de suprapus
peste noi

Mircea POPESCU

AM VRUT

Am vrut să scriu o poezie
pe care s-o învețe, pe dinafară,
toată lumea.
Atât, o singură poezie.
Degeaba.
Nu mi-a ieșit!
Am scris o mie de poezii
pe care nu le-a învățat nimeni
și nici măcar nu le-a citit cineva...
Totuși eu mai sper,
încă mai sper,
și de aceea am încetat
să mai scriu poezii...

Doina BÂRCĂ

BOBUL DE GRÂU

Bobul de grâu se crapă în aur
Și ZÂNA MACULUI,
Cu părul din petale,
Admiră-ntreg pământul
În cântec de izvoare.
Lanul de grâu îngână
Un imn de SLAVĂ ȚIE
Și-i ca o apă vie,
În câmile de lut.
În grâul bob, din spice,
Pământul reînvie...
Și-n ruga din icoane,
Pâinea este mărturie.

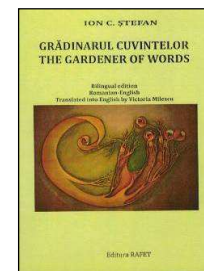

Geo CĂLUGĂRU

Cuvintele - veșmânt pentru marea trecere

Editura ORIZONTURI

Lansare de carte:

Ion C. ȘTEFAN

Volum de versuri bilingv,
român-englez,
Grădinarul cuvintelor
Editura RAFET
Traducere de Victoria
MILESCU

Min DRĂGHICI

GÂNDUL, RÂSUL ȘI CUVÂNTUL...

Editura Life Art

Petrache ZAHARIA

Unui pictor de nuduri
Ca să îi redea, penelul,
Femininul prins sub lupă,
Puse ca să-i stea modelul,
Înainte, dar... și după!

Neîmplinire
Căutând acea iubire,
Ce n-a fost să i se-ntâmpie,
L-a pus Timpul, ca un mire,
Zeci de ghiociei la tâmpie.

Dezamăgire...
Alergam în urma ei,
Cu-n buchet de ghiociei,
Dar o prinse un „rechin”
Ce-i servi „bucet” de...vin!

Mini-legendă
Greu, Manole, încercat,
Soața-n zid și-a ferecat;
De atunci, spre bafta rasei,
Tot femeia-i stălpul casei!

La mărtisor...
Când iubesti, la mărtisor,
Alb e cînste, roșu-i dor;
De înșeli și soața știe,
Albu-i var, roșul ... mânia.

Rodica ROMICRI

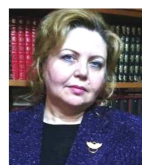
POEZIA CARTEZIANULUI

Dragul meu poet simpatic
și cu grai meșteșugit,
uscă-mi lacrimile triste
și mă-ndeamnă la trăit...

În stilou pune cerneala
veseliei și candorii,
pictează scene voioase
ce mă îndeamnă la iubit...
și la împrietenit.

Uită-mi ce-n trecut e trist
și cu iz de mucegai,
cântă-mi faptele prezente
ce-mi alungă nesperanța,
spune-mi poezii duioase
ce mă pun la loc „pe cai”...

Așa am gândit atunci...
și mai gândesc și acum...
pentru că e-n firea mea
ce-am legat-o acum în stea,
ca-ntr-o electrică rețea,
să-ți aduc lumini duioase
pe drumurile-anevoioase...

Maria STURDZA-CLOPOTARU

LAPTE DE NUFERI

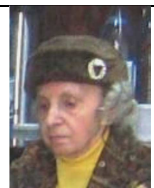
uneori copilul se simte stingher
când ochii grijulii ai mamei
îi citesc în suflet
durerea tristeții neîmplinirea
și dintr-un impuls
parcă de autoapărare
lovește năprasnic în jur
mai ales prin cuvinte
dar oricât de departe ar alunga-o
ea revine întotdeauna
ca un bumerang
și cade la picioarele lui
sărutându-i tălpile sacre
ca la primele înmuguriri
când mirosea a lapte de nuferi
așa îl va iubi și adora mereu
chiar și atunci când
tălpile lui bătătorite pe cale
vor săngera sub greutatea anilor
pentru că doar o mamă știe
că izvorât din căldura sufletului ei
copilul nu are vârstă
el poartă în matricea luminii
surâsul Veșniciei
și este viață din Viață
precum lumina din Lumină

Florin GRIGORIU

TEXT PE COAJĂ DE COPAC

Un Ion cu papion
Scrie într-un avion...
Jos, în munții nimănu,
Horea-și cheamă moșii lui,
S-oprească dușmanului
Drum spre Țara Codrului

Michaela Al. ORESCU

la 90 ani !

90 de ani LA MULȚI ANI!

DIPLOMA DE EXCELENȚĂ
pentru întreaga activitate scriitoricească
Dr. Michaela Al. ORESCU
Președinte,
Nicolae VASILE

COSAȘUL

Gheorghe INDRE

(urmăre din numărul 15)

Bietul bătrân îi spunea cu durere aceste povești cu tâlc băiatului său, dar nu putea rămâne indiferent la zbulucimul său neputincios, știind că o astfel de atmosferă în familie este neproductivă pe termen lung, chiar dacă lui Văsălică i se părea că pe moment așa reușeau să-și îndeplinească cel mai bine și la timp toate obligațiile.

Din acea perioadă a primei sale copilării scutite de griji și răspunderi materiale personale, dar încărcată de o bogată activitate exploratorie a lumii din jur, de o acută dorință de receptare, înțelegere și memorare a observațiilor făcute neîncetat, Gheorghe își amintea o serie de întâmplări pe care nu le rememorase de multă vreme și care acum, privite retrospectiv prin prisma evenimentelor prezentului, își relevau adevăratele lor semnificații și dimensiuni. Astfel își amintea de o pașiște înflorită într-un superb sfârșit de mai sau poate început de iunie, una din acele perioade în care vegetația ajunsă la maturitatea primei rodiri se desfășura pe dealuri și fânețe în toată splendoarea și bogăția ei, oferindu-și cu generozitate oamenilor substanța ei hrănitoare. Într-o asemenea zi inundată de un soare generos și plină de miremele florilor de câmp ce umpleau o atmosferă clară și transparentă, în aerul căreia evoluau grațios o mulțime de insecte multicolore de la fluturi de toate varietățile la mici buburuze, libelule sau bondari, Gheorghe îl însoțea pe tatăl său la cosit, unde Văsălică lucra cu ziuă pentru a putea să câștige banii necesari acoperirii cheltuielilor gospodăriei. Ziua era în amintirea lui Gheorghe așa cum a înregistrat-o memoria sa de copil sensibil, curios și inteligent, plină de frumusețe și farmec, pentru el o distracție continuă în goana lui după fluturi și insecte, în preocuparea de a culege flori de câmp și a-și construi buchetele multicolore.

În vremea aceasta, sub mișcările precise și neîntrerupte ale cosașului, iarba își pleca mândra ei splendoare verde rostindu-se în lungi brazde paralele ce descopereau suprafața reavănă a pământului, plină de prospețime și asemănătoare creștetului unui copil proaspăt tuns. Efortul istovitor al muncii făcea să curgă pe față tânăruului bărbat șiruri de transpirație, întreg bustul fiindu-i inundat iar cămașa albă lipită de corp.

Din când în când, șierul gresiei pe coastă întrerupea fâșăitul ritmic al pătrunderii lamei în mătasea verde a ierbii. Mâna neobosită plimba energic piatra pe tășul oțelului sclipitor, într-un gest de aspră mângâiere bărbătească, momentul fiind unul de îndreptare a privirii spre lumina soarelui într-un gest de relaxare, de respirație largă, cu dimensiuni rituale în care umbra bărbatului proiectată pe pașiștea înflorită era un indiciu al scurgerii orelor, utilizat pentru drămuirea efortului și timpului zilei.

Învoiala era în tradiția locului făcută prin stabilirea unui preț pe suprafața cosită, de regulă preț pe prăjină, adică pe fiecare 200 mp de teren, proprietarul revenindu-i sarcina de a asigura și mâncarea cosașului. Lumea satului își avea regulile ei nescrișe, iar una din cutumele locului stabilea caracterul de muncă grea pentru cosit, fapt pentru care mâncarea, de regulă, trebuia să fie una hrănitoare, din meniu nelipsind carnea, brânza și mâncarea gătită la prânz, pâinea proaspătă coaptă în cuptor, toate însoțite de o porție de țuică de prună, de regulă 250 ml pe zi, palinca făcută printr-un savant proces de dublă distilare a borhotului de prune fermentate în butii speciale de sute de vedre, făcute din lemnul darnic al codrilor de stejar din jur.

În ziua aceea însă, gazda la care lucra Văsălică a încălcat aceste reguli nescrișe și a sosit la câmp cu o ciorbă de fasole boabe, fără carne, mâncare de post hrănitoare dar nu suficientă pentru a susține efortul cosașului și care, în plus, putea constitui o ofensă la adresa omului angajat.

Sosită cu mâncarea la câmp, gazda a întins un șervet alb de in, țesut în casă și i-a oferit lui Văsălică oala cu mâncare și codrul de pâine adus.

După ce a amestecat de câteva ori cu lingura de lemn în oală, s-a lămurit asupra conținutului, fără să scoată un cuvânt, Văsălică a luat ciocanul de bătut coasa și a săpat cu el în pământul reavăn și groapă de dimensiunea vasului, a deșertat în ea conținutul, sub privirile uimite ale femeii și copilului, apoi cu o figură întunecată și-a strâns lucrurile, a luat copilul de mână și i-a spus: „*Hai să mergem acasă, dragul tatii, că asta nu-i mâncare pentru un cosaș*”. Era în gestul lui extrem expresia unei demnități rănite, o formă de protest, prin care demonstra că este un om care se respectă și că pretinde celor din jur să-l respecte, chiar dacă era sărac și obligat să muncească cu ziuă.

Gheorghe nu a înțeles decât târziu, în anii maturității sale, dimensiunea și semnificația acestui gest, dar acum în amintire era înfiorat de noblețea relevantă atunci în comportamentul tatălui său.

Vasile Sabău purta în atitudinea sa, în această exprimare explicită a unei anumite conștiințe a propriei valori, pecetea familiei din care provenea, dimensiunea statutului social al acestei familii, poziția ei în comunitatea satului în care trăia. Gheorghe Sabău povestea despre familia tatălui său cu o admirație și cu un respect aproape mistice, pentru el strămoșii reprezentând modele de referință în fața cărora se înclinau cu respect.

Emil SIMION

TENSIUNEA DE 220 V ȘI NUMERELE „PRIETENE”

(IV)

(urmăre din nr. 15)

În anul 1946, E. B. Escott ajutat de calculatoarele electronice (la acea vreme calculatoarele electronice erau cu lămpi și ocupau un volum cât o casă) a dat la iveală alte 233 de perechi de numere prietene. Se spune că Escott, pentru a găsi perechile de numere prietene, ar fi testat toate numerele întregi până la valoarea 10^{100} . Această cifră 10^{100} se numește „googol” și ea ar fi egală aproximativ cu numărul total de atomi din univers. Mai târziu, după apariția dispozitivelor semiconductoare, tehnologia calculatoarelor s-a dezvoltat extraordinar de mult, lucru pe care îl observăm și noi astăzi și s-au găsit și alte multe perechi de numere prietene.

Legat de numărul 10^{100} , care poartă numele de *googol*, astăzi noi utilizăm motorul de căutare pe internet numit „google” care de fapt a fost scris greșit, el provenind de la denumirea corectă - googol. Compania americană Google Inc. a fost înființată în anul 1997, având o bază de căutare enormă (peste 25 de miliarde de pagini de site-uri Web din toate domeniile de activitate posibile: știință, artă, cultură etc.)

Acum, întorcându-mă la întrebarea fratelui nostru Nelu (de ce tensiunea electrică are valoarea 220 de Volți), cred că ați înțeles care este răspunsul: **numărul 220 este unul dintre cele două numere prietene cunoscute încă din antichitate.**

Atribuindu-i valoarea de 220 de Volți tensiunii electrice, înțelegem că electricitatea este prietena noastră, a oamenilor și cu ea mergem alături de circa 200 de ani. Nu există domeniu de activitate în care să nu apară și electricitatea, fie în industrie, fie în agricultură sau în echipamente și instalații casnice (iluminat, radio, TV, calculatoare, frigider, mașini de spălat etc.)

Propunerea ca valoarea tensiunii electrice să fie 220 Volți îi aparține lui Nikola Tesla (1856-1943) și a fost adoptată de către Primul Congres Internațional al Electricienilor care a avut loc la Paris în anul 1881.

Nikola Tesla a fost una dintre cele mai luminate minți de la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX. Este autor al peste 300 de brevete de invenții, majoritatea în domeniul electric, printre altele el a realizat distribuția curentului electric alternativ în sistemul trifazat, a inventat câmpul magnetic învârtitor pe baza căruia funcționează motoarele electrice sincrone și asincrone (acestea au o pondere de circa 90% din totalul motoarelor electrice). El s-a născut în Croația în fostul Imperiu Austro-Ungar, iar mama sa, Gica Mandici, isto-româncă, era de religie ortodoxă.

În unele țări, tensiunea electrică nominală este 110 Volți, iar în altele este 127 Volți, adică este jumătate din 220 sau, în celălalt caz, tensiunea de linie este 220 Volți și rezultă cea de fază de 127 Volți.

La ora actuală, după recomandarea Comitetului Electrotehnic Internațional (IEC 60038 din 1983), valoarea tensiunii nominale de distribuție a energiei electrice este de 230 Volți, obligatorie în Europa începând cu anul 2003 (această dată a fost prelungită cu 5 ani, până în 2008).

Corneliu CRISTESCU

ÎNTRU RĂU ȘI ÎNTRU BINE

Între rău și între bine,

Acolo e locul tău,
Dacă ar fi doar după mine,
Locul tău ar fi la - bine!

Dar se-nțămplă multe, zău,
Când destinu-i înspre rău
Și te lupți apoi cu tine,
Să revii, totuși, la bine!

Nu e bine tot ce vrei,
E și ...răul de la zei,
Este rău, când nu e bine,
Te mai lupți chiar și cu tine!

Dar, ascultă-mă pe mine,
Că și-n rău este un bine.
Prea mult bine dacă ai,
Este rău când n-ai ... ce n-ai!

Rău-i rău, orice s-ar spune,
Rău e mult pe-această lume.
Binele dacă nu-l ai,

Rămâne speranța-n RAI!

Omul cât trăiește-n lume,
Face rău, face și bine.
Important, s-ascuți la mine,
De faci rău, să nu-l faci bine!

Iar atunci când faci un bine,
Să nu-l faci rău, ...e rău de tine!

Nu vreau rău să mă-nțelegi,
Dumnezeu ți-a dat să-alegi!

Dar atunci când este rău,
Fă și tu cum fac și eu:
Ca să-ascuți tu glasul Său,
Roagă-te la DUMNEZEU!

Nicu DOFTOREANU

TANGOU DE OPRIT TIMPUL

Timpul nu trece de fel...

Noi ne trecem stând în el

Nu contează denumirea

Cu care îți strigi uimirea

Timpul curge diferit

Pentru orice individ!

Pentru cei ce ne-au lăsat...

Timpul e nelimitat,

Pentru cei ce au plecat...

Timpul este suspendat,

Fiindcă el este măsura

Celor spuse și nespuse,

Ce ne formatau uzura

Pe când tot dădeam cu gura!

Chiar și cei ce au murit...

Nu pun la timp semn „oprit”!

Ioan GANEA-CHRISTU

Șirul lui ... Ganea

De-a lungul existenței mele pe aceste coordonate local-temporale, în care am „funcționat” alimentat la tensiunea de 220 V, am fost îmbrățișat de două cifre prietene: „0” și „2”. Astfel:

- am fost născut (și nu m-am născut singur!) în ziua de 2 februarie;

- păstrez matricola de la Liceul „Ion Creangă” cu nr. 202;

- în armată (TR-ist) am primit „pușca” cu nr. de inventar EL 2002 și în acea perioadă am împlinit 20 de ani (firește pe 02.02);

- pe 02.02.2002 am avut un eveniment important în viața care aș vrea să se repete și pe 02.02.2020, ca să nu zic: 2200!

- la serviciul actual figurez cu nr. matricol 2202, iar lista poate continua.

Și n-am căutat să exploatez aceste coincidențe: de exemplu aș fi putut alege ca numărul de înmatriculare al autoturismului să fie: 2 B 2020 sau B 02 FEB sau ...

Dar cel mai tare ar fi să-mi doresc să am două vieți (2) care ar impune, totuși, două morți (00) ... dar nu sună prea bine!...

Colectiv de redacție:

Redactor șef: Nicolae VASILE
Redactori: Cornelia Violeta POPESCU
Gheorghe INDRE
Tehnoredactare: Ioan GANEA-CHRISTU

Potrivit legii întreaga răspundere pentru conținutul materialelor publicate în Suplimentul literar revine autorilor acestora.

Toate numerele Suplimentului literar sunt postate pe site-ul: www.agir.ro

Camelia VASILIU

BUBURUZELE

Pe o mână merg confuze,
pașnic, două buburuze.
- Nu-i culoare, nu e floare,
Nu-i miros de fir de iarbă;
- Ce să fie? se întreabă.

Dar nici n-au mai așteptat
un răspuns să le fi dat,
(eu voi să le ocrotesc,
nicidecum să le zoresc),
că și-au pus motor vrăjit
în decorul înșorit,
sub veste îmbulinate
aripioare fermecate
și-nălțându-se pe rând
s-au tot dus, buburuzând...

Pe mână, când s-au oprit
Primăvara mi-au vestit!

Constantin-Nicolae GAVRILESCU

LUCEAFĂR

Luceafăr, din visare,
al ciclului stelar,
în noapte va răsare
cu dor adânc, amar.

Din bolta înstelată
în Lume va privi,
tot căutând pe fată,
la geam de s-ar ivi.

Ar renunța să fie
nemuritor și rece,
iubind făptura vie
și-n Lume ar petrece.

Că și-ar scurta din viață
deloc nu i-ar păsa,
iar de i-ar fi și soață
în om s-ar transforma.

Chiar ar cerși, firește,
să-i fie-ngăduit,
din stea ce înflorește
să se transforme-n lut.

Dorința-i este mare
și dragostea-l sfășie,
scrutează-atenț în zare
iubita ca să vie.

O vede-n miez de noapte
pe altul sărutând
și zidul ce-i desparte
din Cer până-n Pământ.

Costel DATCU

DE LA LUME ADUNATE...

Nu știu alții cum sunt, dar eu iubesc FEMEIA născută femeie, care dă sens vieții cu frumusețea ei eternă și dragostea ei de bunăică, mamă, soră, fiică, soție și iubită. DA! Fără dragostea FEMEII născută femeie pe Terra ar fi numai mașini biologice (unii ar zice numai animale inteligente). DA! Dragostea FEMEII născută femeie ne oferă șansa să fim oameni. Apreciez că FEMEILE născute femei sunt fundamentul care focalizează energiile ambientului pentru a naște și educa civilizațiile șortite să dăinuiească printre stelele universului.

În calitate de etern îndrăgostit de FEMEIA născută femeie, transmit cu recunoștință „sărut mâna” bunicuțelor, mămicilor, surorilor, fiicelor, soțiilor și iubitelor, împreună cu urările de sănătate, înțelepciune, prosperitate, iubire, fericire și tradiționalul LA MULȚI ANI, FEMEIE!

Sper ca, începând cu ziua mărtisorului, soarele conștiinței să dezghețe căldura iubirii de oameni, care năzuiește la primăvara descătușării energiilor creatoare și la făurirea unui viitor prosper în armonie, sănătate fizică și morală, pace, inovație cu bun simț, înțelegerea creatoare, înțelepciune, compasiune, empatie, dragoste și credință!

3 martie – Ziua mondială a scriitorilor
21 martie - Ziua internațională a poeziei